

Isten nélkül nincs remény, nincs élet

■ Napjainkban sok reményvesztett emberrel találkozhatunk vagy olyanokkal, akik úgy élnek, mint akiknek nincs reményük. Olykor talán mi magunk is remény nélkülinek látjuk az életet és világunkat, különösen, amikor a jóra való törekvésünk mellett versengést látunk, az anyagiak uralmát, a halál kultúráját, a farkastörvények uralkodását. Világunk rossz történései sokszor megzavarnak minket.

Van remény? Mit remélhetünk? Nem a szegény, a szenvedő, a becsapott ember van bajban, hanem az, akinek nincs reménye. Először is tehát legyen reményünk! Mindenkin és minden szükségleten nem tudunk ugyan segíteni, viszont igazi reményt adni igen. Reményünk alapját Jézus Krisztus fogalmazta meg az őt éjnek idején felkereső Nikodémusnak: „Mert úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy aki hisz benne, az el ne vesszen, hanem örökké éljen” (Jn 3,16). Az ember csak akkor kapja meg az igazi remény ajándékát, ha megismeri az Istent,

ha találkozik vele. „Aki nem ismeri Istent, lehet, hogy sokféle reménye van, de végső soron remény nélkül, a nagy, az egész életet hordozó remény nélkül él” (XVI. Benedek, Spe salvi, 27).

A mi reményünk nem gondolat, nem érzés, nem a pénz, nem a földi jólét, hanem egy személy: Jézus Krisztus. Isten megtestesült és emberré lett: beleszületett a világba, hogy találkozhassunk vele, hogy megismerhessük őt. Tette anélkül, hogy számíthatott volna, hogy megéri neki, vagy sem. Isten nem lobbizott és nem kereste a mi viszonzó szeretetünket. Irántunk való szeretete ajándék számunkra, hiszen nem érdemeltük ki azt. Ez a lehajló, emberré lett szeretet adja meg számunkra a reményt. Számunkra Jézus Krisztus megtestesülése nem információ, nem hír, hanem olyan valóság, amely átforgalmazza és hordozza életünket.

Isten ma is éppúgy szereti a világot, az embereket, mint Jézus születésekor, minden emberi gyarlóságunk és esendőségünk ellenére. Isten azt akarja, hogy reményünk legyen, hogy

életünk legyen, hiszen az Isten nélküli világ remény és élet nélküli világ. Feltehetjük a kérdést: Jézus Krisztus születésével jobb lett a világ? De még mielőtt válaszunkat sorolni kezdenénk a történelem folyamán és a napjainkban tapasztalható sok rosszat, ne feledjük, hogy olyanok az idők, amilyenek az emberek, és „az embereknek kell megjavulniuk, hogy jóra forduljanak az idők” (Márton Áron, *Újévi beszéd*, 1947. január 1.). Az ember nem a tudomány, nem a gazdagság, nem a siker, nem a betöltött pozíció újítja meg, hanem csak a feltétel nélküli szeretet, aki emberré lett.

Nem hoz előrelépést annyi, ha kritikával illetjük a világot: ehhez kereszténységünk önkritikájának is társulnia kell (Spe salvi, 22). Ha reménytelen, élő egyház akarunk lenni, fel kell ismernünk, hogy szükségszerűen a betlehemi jászoltól kell elindulnunk. Isten nélkül semmit sem tehetünk (Jn 15,5). Nem keveset, nem valamicskét, hanem semmit.

A szentatyá a szinodális folyamattal tulajdonképpen sem-

mi mást nem akar, mint hogy élő közösséggé, élő egyházzá váljunk. Azt, hogy mindannyian, papok és hívek együtt járjunk, együtt imádkozzunk és együtt dolgozzunk. A pap legyen jó pásztor: legyen az övéi között, ismerje őket. De nem kizárólag az ő feladata a közösség terhének viselése és a hitünkről való tanúságtétel, még csak nem is a hívek templomba járó 5-10 százalékaé, hanem a teljes közösségé. Minden egyes hívőnek be kell töltenie keresztiségéből fakadó hivatását, hiszen a világi hívőknek is „fő feladata az, hogy életükkel és szavukkal a családban, társadalmi csoportjukban és a foglalkozásuk adta környezetben tanúságot tegyenek Krisztus mellett, (...) terjesszék a krisztusi hitet azok között, akikkel életük és foglalkozásuk összehozza őket” (Ad gentes, 21).

Ünnepeljük azzal az elhatározással Jézus születését, hogy igyekezzünk megjavulni, hogy ezáltal jóra forduljanak az idők: „újából keresztényeknek kell lennünk ízig-vérig, hogy emberekké neme-

sedjünk, a földön emberi életet élhessünk, és Isten áldására méltók legyünk” (Márton Áron, *Újévi beszéd*, 1947. január 1.). A betlehemi kisdéd meg-hitt szemlélése közben tudatosítsuk magunkban, hogy Isten nélkül nincs remény, nincs élet. Legyen számunkra a mostani karácsony a megújulás, a személyes megtérés és a mások felé forduló szeretet kiindulópontja. Vigyük el a szeretetet és reményt azokhoz is, akiknek hite pislákol vagy megroppant. Imádkozzunk és cselekedjünk a magunk, családjunk, kis és nagy közösségeink, főegyházmegegyünk megújulásáért, amit célul tűzött ki 2024-es lelkipásztori évünk.

A boldogságos Szűzanya, aki igenjével ajtót nyitott Istennek a mi világunkba, és aki a remény csillaga, legyen példakép megújuló keresztény életünk számára. Ő legyen közbenjárónk, ő tanítson minket vele együtt hinni, remélni és szeretni.

Dr. Kovács Gergely
gyulafehérvári érsek,
örmény apostoli kormányzó

A félreértett és félreismert Isten közénk jön

„Vesszőszál hajt ki Isai törzsökéről,
hajtás sarjad gyökereiről.
Az Úr lelke nyugszik rajta...” (Ézs 11, 1-2)

■ Jézus születését adja hírül a prófécia. A világ hatalmasai és irányítói számára két hely van, ahol elhagyja őket a bátorságuk, amelytől a lelkük mélyen tartanak, ahol nincsenek biztonságban, és amit nem szívegyellnek kikerülni. Ez a jászol és Jézus keresztje. Mindkettő hatalommal bír. Mind a bölcsöből, mind a nagypénteki keresztől „Isten dicsőségének kisugárzása és léteinek képmása” tekint vissza. Ez egyeseket elrettent, mások számára pedig hívó szó. A jászolbólcső törekeny, egyszerű, fából készített, a benne helyet kapó kisdéd Jézus törhetetlen, rendkívül összetett személyiség, hús-vér ember, testvérünk lett mennyei Atyánk akaratából.

A világ szerényei, adakozó, szolgálatkész lakói, másokért tenni akarói számára két hely van, ahol elhagyja őket a bizonytalanságuk, bátortalanosságuk, amely felé lelkük mélyén folyamatosan tartanak, ahol békességben és nyugalomban vannak, ahol nem szívegyellnek letérdelni. Ez Betlehem és a Golgota. A mi hitünk a jászolnál kezdődik, és a Golgotán teljesedik be. A jászol a szeretet, a kereszt pedig a megbocsátás szimbóluma. Ez a két dolog elválaszthatatlan egymástól.

Karácsonykor a félreértett és félreismert Isten közénk jön. Nagyobb ő mindnyájunknál, még az angyaloknál is dicsőbb. Szavával kezdi el hordozni a mindenséget. Ami eddig csak próféták szava volt, a beláthatatlan messzi időbe gondolt Messiás, most megszületik. Ezzel elkezdődik a teljes átalakulás és a világ teljes újrarendeződése. A velünk folyamatosan kommunikáló Isten végre elképzelhető. Olyan formát ölt, amilyenek mi vagyunk. Milyen

jó, hogy van édesanyja, Mária, aki igazi édesanyaként bábázik kicsiny gyermekével. És van apa, József, aki gondoskodik a család biztonságáról, megélhetéséről. Isten földi megjelenésének van családja, van gyermek-kori története, életének kifutása. A Mindenható így adja értésünkre, milyen hatalmas szeretettel vagyunk gondolatában.

Ezt el is mondja nekünk. A legtisztább és legtisztább módon, ahogy ezt az Isten megteheti: Fiát küldi az embervilágba. Majd a megszületett Megváltó, felnőtté válva, megtérésünk után egy egész életet át beszélget velünk. De nemcsak szavaival, hanem embereken keresztül, a gyülekezeti közösségen keresztül, a templomok tárgyain, szimbólumain, fényeiben és zenéjében keresztül is. Szól a családokhoz és a presbiterekhez, szól a hittanosokhoz, a nyugdíjasokhoz és az egyedül levőkhez. Ez a karácsony. Isten elküldi egyetlenét, aki millióféleképpen megszólít, amit megértve életünk jó irányba alakul.

A gyülekezeti közösségben minden attól függ, kinek hiszünk, látjuk, mondjuk Jézust. Mindaddig nyugtalanok vagyunk, míg meg nem találjuk őt. Nyugtalanul nézünk szét a felbolydult és vesztesébe rohanó világban, mígnem egyszer csak a pásztorokkal és napkeleti bölcsékkel rátalálunk. A jászol és a kereszt nem engedi, hogy szétessünk, elkallódjunk, mert összefog, megtart, biztossá tesz.

Ezekkel a gondolatokkal kívánok szeretetteljes, boldog karácsonyt és örömeinkben gazdag, békés új évet.

**A Romániai Evangélikus-Lutheránus Egyház nevében,
Zelenák József esperes**

Betlehem, Jézus születése Fatima főterén. José Aurélio alkotása, 2011

Kit keresünk karácsonykor?

Amikor Jézus megszületett a júdeai Betlehemben Heródes király idején, íme, bölcsék érkeztek napkeletről Jeruzsálemba, és ezt kérdezték: hol van a zsidók királya, aki most született? Mert láttuk az ő csillagát napkeleten, és eljöttünk, hogy imádjuk őt. (Mt 2, 1-2)

■ Az izraeli-palesztin háború kitörése után a betlehemi városvezetés kijelentette, hogy idén a városban nem lesz karácsony. Azon a helyen, ahol anynyi gonddal – de nem kevés haszonnal – emlékhelyet építettek Jézusnak, most bezárt az istálló, benne a jászollal. Lehet, hogy végleg bezáródik. Ki tudja?

Most viszont talán igazán lehetőség nyílik arra, hogy feltegyük magunknak azt a kétezer éves kérdést, amit akkor az első karácsonykor feltehettek Izraelben is. Kicsoda Jézus? Egy veszélytelen kisgyermek, jámbor teremtés, akivel lehet játszani, különösen karácsony tájékán? Vagy valóban király, akinek születési jogon feltétlen tekintélye van, és aki bejelenti igényét az életre, a világra, az egész emberi történelemre? A bölcsék látogatása után az egyetlen kérdés: idézőjelbe tesszük-e az ő királyságát?

De kit is keresünk mi karácsonykor? A kisdédet, akihez el lehet záródokolni az életben legalább egyszer és keresni a nyomait azon a helyen, ahol

megszületett? Most ennek vége. Vagy keressük a királyt?

E kétféle keresés volt jellemző az egyháztörténelemben. Azok a hatalmasok vették őt komolyan, akik tiltakoztak Jézus trónkövetelésével szemben. Azok pedig, akik ugyancsak komolyan vették őt királyként, leborulva tisztességet tettek neki.

Krisztus királynak született. A történetből tudjuk és ma is látjuk, hogy nem mindenki örül e királynak. Sokan szeretnék, ha a prófétai jóvendölés csak annyiból állna, hogy „mert gyermek születik nekünk, fiú adatik nekünk”. Ez azt jelentené számunkra, hogy neki nincs hatalma és nem lehet uralmi igénye az életünk felett. Ám az ige így folytatódik: „az uralom az ő vállán lesz, és így fogják nevezni: Csodálatos Tanácsos, Erős Isten, Örökkévaló Atya, Békesség Fejedelme!” (Ézs 9, 6). Ez azt jelenti, hogy Isten azért küldött el egy királyt, hogy mindnyájan öelöltsé hódoljunk, uralmát elismerjük és őt szolgáljuk. Ehhez kétféle módon lehet viszonyulni: vagy lázad ellene az ember, vagy megalázza magát előtte.

Isten népe az ő uralkodójának megszületését, Krisztus uralmát ünnepli karácsonykor. De ha már a gyermek nyomait nem találjuk Betlehemben, akkor hol van a zsidók királya? – kérdezik a bölcsék, s kérdezzük mi is. Erre nemcsak az a válasz, hogy Betlehemben volt, most pedig Isten jobban ül a mennyekben, hanem az is, hogy népe között van. A benne hívők gyülekezetében, akik az ő testét alkotják.

Megszületett a királyunk, legyen ez a mi örömünk forrása is, mint ahogy a pásztoroknak is az volt. Legyen az ő uralma a mi reményességünk, váltságunknak az egyedüli kapaszkodója a mindennapok során, és legyen a mi vágyunk, hogy az ő uralma alatt, őt keresve és követve akarjunk élni.

Isten áldja meg karácsonyunkat azzal a bizonyossággal, hogy megszületett a mi királyunk is, aki oltalmaz és vezet minden időben.

Kató Béla
az Erdélyi Református
Egyházkerület püspöke